

Uzvišen govor o običnim stvarima

Sead BEGOVIĆ

Recepcija Petrakova pjesničkog opusa (rođen godine 1939. u Dugoj Resi, a netom je održan i simpozij u povodu njegove obljetnice života i rada) zahtijeva mnoštvenost različitih oblika interpretacija. Naime, kazivačko kritički pristup zadnjih godina posvješćuje i usložnjava imanentni govor o ovoj poeziji koja se ponekad postavlja jezično elitistički, ponekad isijava veliku erudiciju i nadrealnu slikovitost pa i ono što nas posve zatječe, i to ugodno - topli intimizam.

Ovom ćemo knjigom zasigurno zadobiti pouzdan presjek Petrakova pjesničkog napora od 1959. do danas, posebice stoga što je Petrak ponešto mijenjao (pojednostavljivao) svoje poetičke principe. Poezija mu zahtijeva idealnog čitača koji bi ispitao uzroke povećane razumljivosti, i to u prvoj instanci čitanja, dakle onoga što pjesmu ispunjava značenjem na svim onim mjestima kojih je recipijent posve svjestan.

Riječ je o funkcionalnoj liniji koja nosi događaje i

Nikica Petrak: »Blaženo doba« (Sabrane i nove pjesme, 1959.-2009.), Matica hrvatska, Zagreb, 2009., str. 506

situacije, ideje te egzistencijalna osjećanja vezana uz vrijeme - uz već odigranu događajnost koja prati pjesnikov život. Čini se da idealan modalni primjer takvog čitanja započinje s mnogohvaljenom njegovom knjigom »Ispadanje iz povijesti«, a završava s novim pjesmama u kojima se ne ustručava ispjevati stvarnu biografsku i književnu povjesnicu koja uključuje skrb za drugoga.

Ovdje, dakako, nije riječ o estradizaciji i »novoj subjektivnosti«, više o tradicionalnom artizmu, odnosno o neomodernističkom propitivanju samih izvora pjesništva, te stoga ne začuđuju prisjećanja na Goethea i Heinea, zatim na Ujevića.

Petrak zadnjih godina bježi od neodređena govora i njegov će ugodni izraz sve više težiti ispisu jezika komunikacije (iako i nadalje odiše starošću i mudrošću), a strukturalna mreža svake njegove pjesme kao da se stapa s modernom rešetkom sudbine svijeta. Pritom nisu isključeni spretni odjeci neke tuđe morfematske cjeline (budući da je autor i uspješni prevoditelj), barem u knjigama »Ispadanje iz povijesti« (1996.), »Razmičanje paučine« (1999.) i »Arka« iz 2005.

Riječ, je o konkretnim invencijama pjesnika koji »uzvišeno progovara o običnim stvarima« (pogovarač T. Maroević), ali i o promisli tradicije te o inventuri tisućljeća. Petrak nas, kao klasik suvremene hrvatske poezije, posredno uči da bez napora volimo poeziju.